

JOAN FERRER

*Sovint sento a dir que l'artista és un home com qualsevol altre, i no ho és.
Pot ser víctima de les mateixes angoixes i esperances, però la seva
existència comença, ha d'ésser així, quan es manifesta alguna diferència
amb l'home corrent.*

Joan Ferrer, de Berga, terra de siena cremada, país de soques i marges. Alt i Baix Berguedà. Teulades rogenques i carrers foscos de finestres que mostren interiors de penombres i estris casolans. Pintor, matèric, contingut i de rauxa, tot alhora. Reflexió i expressió. El seu temps el dedica a caminar pel paisatge que l'inspira, hores de passes meditades trepitjant arrels i roques, enfilant viaranys mentre el pensament va lliure. Estima el territori, tot i saber-ne les carències.

Fa anys va conèixer la persona adequada: el professor i amic estimat, qui amb les seves idees, opinions, criteris, realitzacions, el va educar subtilment i li va fer obrir els ulls, a la recerca d'una altra manera de "veure" la pintura. Josep M. de Martín l'introduí en el seu cercle d'amistats: Castellet, Vilanova, Perucho, Gabriel Ferrater, els germans Goytisolo i Néstor Luján, bon amic, fins al punt de tenir-lo molts diumenges a dinar a casa. En Néstor, periodista, escriptor, considerat el millor gastrònom espanyol d'aleshores, li va ensenyar a distingir "gat per llebre".

Home proper, pagès i cultivat. Treballa en un viatge introspectiu per arribar a expressar la seva poesia. No hi ha discurs, només les paraules justes; elimina el més superflu perquè res és decoratiu, mínim i màxim. Només cerca l'equilibri que l'obra li demana, mentre el fum de la pipa anirà omplint, durant anys, l'ambient de l'estudi, i agafa amb destresa l'espàtula que omple el llenç. Treballa la terra, la remena i la sembra. Cada hora compta, cada gest és el necessari.

Sol i serena passen sense diferències quan es tracta de resoldre qüestions de fràgils relacions entre forma i color. Fent i desfent construeix espais per pantalles que se sobreposen i que deixen entreveure, per transparències, matèria damunt matèria. Abans de cada decisió, apareix el conflicte que el portarà a revisar el propòsit de l'obra. Tot al mateix pla. Tot es disputa el primer terme, perquè res no vol restar al fons. Tot al davant, plantant cara a les pors internes. Agosarat i, com més va, més.

Secció àuria, natura idealitzada. I els clàssics, que no hi faltin. La Història de l'Art els deu massa per deixar-los de banda. Wölfflin, René Huyghe i André Lothe descansen al capçal del llit, sempre a punt per revisar-los. La pintura d'en Joan Ferrer és una pintura intel·lectual. Hi aboca el gran coneixement que té de l'art, de l'essència de pintar, de les teories pictòriques, de la mestria dels grans. S'allunya, de manera conscient, de les formes amables i de les lectures fàcils, des d'una actitud sempre inconformista i emmirallada en ideals contemporanis.

Hores de taller per treure allò que ha entrat fins ben endins, explorant racons de l'ànima i enfrontant-se a les pròpies contradiccions. Pinta des de la convicció que l'art ajuda a transformar la societat, perquè permet aturar el temps, i escoltar i deixar aflorar els silencis. Pintura íntima i reservada. Rere les formes hi ha la persona, atrevida i valenta. El seu és un art universal.

Es reinventa per avançar i en canvia la manera, però no pas la intenció. Les soques cremades i les fàbriques en ruïnes acaben convertides en l'expressionisme més pur. Deixa de banda la figuració per passar a ser, sobretot, pintura. La composició acurada es transforma en dinamisme i força, gestualitat expansiva. Energia i rauxa. I tot i així, en la intenció es manté el rigor per aconseguir l'harmonia compositiva, l'equilibri de l'obra. De nou, res hi és de més.

Mestre, pedagog, divulgador, no es cansa d'acompanyar la pintura amb la voluntat d'explicar el que ha après perquè altres puguin traçar el seu camí; no en va, molts són els seus deixebles. Sempre atent al present, reivindicatiu i compromès amb allò que estima. De soca-rel, en Joan Ferrer és un activista cultural.

Partagàs. 1986

Teulades de Berga. 1994

Quercus líex. 2008

konvent JOAN FERRER · S'EXPOSA

del 29 de juliol al 26 d'agost de 2017
Cal Rosal (Berguedà)

*M'he preguntat durant anys com podria explicar la meua obra.
Com caldria procedir? Fer un relat subjectiu, fred, o bé, calent, objectiu?
Penso avui, potser equivocat, haver trobat la forma convenient, i em pregunto:
què és un quadre? com l'hem de mirar? què li hem de demanar?*

Joan Ferrer s'instal·la al Konvent per mostrar al públic la seva raó de ser. A l'antic convent de monges de la colònia tèxtil de Cal Rosal, a la riba del riu Llobregat, on les runes modernes de la industrialització han reeixit en un espai cultural lliure de límits i tabús, on l'art entra per ser palpat.

Comissària: Dolors Ferrer
Proposta creativa: de Joan Ferrer, Dòvia - Iniciatives d'Art, Konvent, Jordi Plana i Maties Salom
Fotografies i vídeo: Jordi Plana
Concepte gastronòmic: Konvent cuina amb la col·laboració de Toni Massanés de Fundació Alcía

JOAN FERRER · S'EXPOSA és una acció oberta. Un forat a la paret que ens mostra la part més íntima de l'artista, el diàleg del pintor amb l'obra, l'acte creatiu. Hi exposarà el procés de creació de l'obra *Un minut o dos de silenci*, des del primer traç, pas a pas, fins a cloure'l.

Aquí el verb exposar canvia el subjecte: ja no és l'obra que s'exposa, sinó que és l'artista qui es mostra des del seu quefer pictòric. Despulla, desgrana, explica com es conforma l'autor i com opera. L'obra és una exhibició i l'artífex mateix ens convida a acompanyar-lo. No hi ha ficció. No hi ha res per amagar. Es mostra, també, disposat al diàleg amb qui vulgui parlar-ne. És ell qui s'exposa.

Joan Ferrer s'exposa és el gest creatiu d'un creador amb més de sis dècades d'obra a les espatlles. La intervenció s'apropia de l'«aquí» i l'«ara», en un taller efímer, on veurem créixer l'obra, escortada per un conjunt de peces triades per donar sentit als llocs que ocupen i d'uns moviments que donaran sentit a tota la intervenció.

ELS LLOCS

EL TALLER. *La immediatesa dels testimonis.* El taller de l'artista esdevé alhora espai creatiu i espai expositiu. Veurem fer l'obra *Un minut o dos de silenci*, però també serem testimonis del moment en què la cuina de l'autor resta immòbil, quan el geni no hi és. En el decurs dels treballs, la càmera l'enregistrarà minuciosament per conservar cada gest i cada moment. I en absència de l'artista, l'acció és projectarà per ser revisada. Així arribarem a l'essència de cada gest, per descobrir l'instant precís del geni creador, que en acabat no existeix sinó en l'imaginari col·lectiu.

EL FORN. *Tetràmetres iàmbics.* Pres per l'artista, el lloc s'omple de significat, tal com una metàfora. L'espai es transforma i esdevé obra, en un intercanvi creatiu entre la matèria real i la imaginada. El ser i el voler ser. L'art en la veritat, la veritat de l'art i l'art de veritat.

LA CAPELLA. *L'oratória.* En Joan Ferrer exposa els principis de la pintura en una lliçó magistral sobre composició, equilibri, color i formes. Un plantejament racional i cerebral que, plasmat en cada obra, esdevé invisible, entelat per la força expressiva i la intenció artística.

EL FORAT. *Matèric.* Qui no ha volgut guaitar mai per la finestra prohibida? Qui no ha volgut mirar sense ser vist? En mirar per aquest forat adoptarem el rol de l'obturador d'una càmera que capta allò més íntim. L'artista despullat. Indefens. Exposat.

LES CAMBRES. *Com titelles inservibles.* En Joan Ferrer s'impregna del Konvent, i el Konvent s'impregna d'en Joan Ferrer. Els cubiculums adjacents s'amaren de l'univers Ferrer i esdevenen composicions artístiques. Fetes de fang i fusta, de ceràmiques quotidianes i utensilis rudimentaris que defineixen l'essència d'allò que veu i transforma en obra.

Imatge: Sergi Garnica

Fotografies: Jordi Plana

MOVIMENTS

PRELUDI. En blanc. L'inici, el llenç, el res. Sols l'artista davant la tela. Hi són tots els dubtes i totes les pors i, malgrat tot, hi ha l'eufòria, la força, les ganes i la provocació.

TRAMA. L'essència de la mostra. Joan Ferrer en acció, pintant l'obra *Un minut o dos de silenci*. El veurem plantejar el quadre, crear-hi textures, donar-hi color, dubtar, preguntar, dialogar amb el llenç. La visita serà sempre diferent, perquè el trobarem pensant, dibuixant, pintant, teixint o badant. Amb xerrera o sense. Content per una troballa creativa que ens explicarà entusiasmat o contrariat perquè haurà decidit, qui ho sap, enfosquir tot el llenç amb una capa de negre per entelar-nos la mirada. Un privilegi que succeirà unes hores cada dia.

IMPROMPTUS. Joan Ferrer s'exposa és una experiència artística multidisciplinària. En el transcurs de la intervenció, diversos músics acompanyaran el creador i faran créixer la pintura perquè esdevingui una nova manifestació. Un crit, en una nova expressió que ultrapassa el llenç i s'expandeix multiplicant la percepció dels sentits. Tot **JOAN FERRER · S'EXPOSA** serà un moment efímer que no es tornarà a repetir.

EPÍLEG. Terra de siena cremada. L'exposició s'acaba. Ara toca positivament: tenim una obra en procés executada en obert. Cal tancar-la? L'epíleg l'arrodonirà, en una cloenda no exempta de risc que estarà a l'alçada del conjunt de la mostra.